

Dáiddafoanda liige njuolggadusat

Mearrádus dahkkun 31.03.2020 gaskal Sámi Dáiddárráđi ja Sámediggi Norggas ahte veahkehit sámi dáiddáriid geat leat manahan dietnasa Covid-19 virusa geažil. Sámi Dáiddárráđi stivra lea dohkkehan njuolggadusaid 06.05.2020.

1. Dáiddafoanda

Foandda namma lea Dáiddafoanda (DF).

2. Ulbmil

Covid-19 virusa geažil leat ollu dáiddarat gártan ekonomalaš váttis dillái, ja danne álmuhuvvo liige doarjja Dáiddafoanddas.

Coronadilli dagaha ahte kulturdoalut lea loahpahuvvon/bissehuvvon, heaittihuvvon barggut ja unniduvvon sisaboadut dáiddariidda. Plánejuvvon barggut leat mañiduvvon, ja ii leat ollus vejohlašvuohta vásihit dáidaga ja kultuvrra.

Ulbmil lea hásttuhit ja movttiidahttit kreativiteta ja geahččaladdama vaikko leat gáržžideamit Coronavirusa geažil Doarjja galgá sihke ovddidit sámi dáidda- ja kulturvásáhusaid iešguđege ulbmiljoavkkuin, dagahit smiehttamuša maid corona lea mielddis buktán, muhto maid movttiidahttit hutkat ođđa bargovugiid, ovdanbuktin-báikkid ja iešguđetge lágan vugiid ollet gehčiid.

Doarjja juolluduvvo sámi dáiddariidda geat lea massán stuorra oasi sisaboadus gáržžideami geažil. Sáhtá ohcat doarjaga 40 000 ruvnu rádjái.

Sáhtá ohcat doarjaga sihke ođđa prošeavttaide/ideaide, ja prošeavttaide mat leat ráhkaduvvon maŋŋá 12.03.20 go eiseválddit gáržžidedje njuolggadusaid doaluid ja buvttadansajiid ektui.

Dáiddafoandda ruđa ii sáhte geavahit dáid ruhtadit:

- girjealmmuhemiide ja girječálliid báلكkáide girjealmmuhemiid oktavuodas
- skearruid buvttadeapmái
- eará doaimmaheaddjiid báلكkáide
- investeremiidda /oastit
- dáiddáriidda geat leat bistevaš barggus dahje leat permišuvnnas ja ožžot ruđa NAVas dahje eará doarjjaortnegiin mii dagaha ahte dáiddáris lea sisaboahu.

3. Gii sáhtá ohcat

- eanġkilolbmot
- ovttasbarggu gaskal máŋga dáiddarat (dás ferte ruhta juohkásit nu dásálaga go vejolaš prošeavtta oassálasti dáiddáriid gaskka)
- miellahtut dáiddárserviin geat leat miellahtut Sámi Dáiddárráđis

4. Eavttut juolludemiin ovttasbargoprošeavttaid ektui

Váldonjuolggadussan galgá Dáiddafoandda juolludemiin deattuhit

- ohcan galgá devdot dihto ohcanskovvá ja visot čuoggát galget leat dievaslaščat devdojuvvon
- dáiddalaš sisdoalu
- ohcan mielde čuovvu bušeahtta

- 2019 veardodiedáhus (dárogiilli; skattemelding, suomagiilli; vero ilmoitus, ruoŧagiilli; självdeklaration) biddjo fárrui
- Dáiddafoanda galga álohii namahuvvot proševtta ruhtadangáldun

5. Go lea juolluduvvon ruhta

- Doarjja galgá merkejuvvot dan dihto prošektii ja ii sáhte geavahit masage earái
- Áigemearri čađahit proševtta/doaimma lea 4 mánu
- 75 % mákso álggus ja reasta go Sámi Dáiddárráđđi lea dohkkehan raportta ja rehketdoalu
- Doarjja dieđihuvvo vearroiseválddiide

6. Dáiddafoandda hálddašeapmi

Foandda ruhta hálddašuvvo Dáiddafoandda liige njuolggadusaid vuodul, maid Sámi Dáiddárráđđi lea dohkkehan.

7. Dáiddafoandda lahtuid organiseren

Lávdegotti áirasiid organiseren lea Dáiddafoandda dábálaš njuolggadusaid mielde ja lea nugo doppe lea mearriduvvon.

8. Dáiddafoandda čoahkkimat

SDR čállingoddi ráhkanahttá áššiid mat galget meannuduvvot Dáiddafoandda čoahkkimiin ja čađaha Dáiddafoandda mearrádusaid.

Bargu galgá čađahuvvot hálddašanlága áššemeannudanmearrádusaid mielde, masa gullet bealalašvuhta, jávohisbággu ja oaivvadangeatnegasvuhta.

Beavdegirjiis galgá oidnot:

- a) goas ja gos čoahkkimat leat lágiduvvon
- b) geat čoahkkimiin ledje mielde
- c) bealalašvuhta
- d) makkár mearrádusat lea giedahallojuvvon
- e) mii meannudeami bođus lea
- f) mii muđuid lea giedahallon

SDR áššemeannudeaddji čállá beavdegirjiid čoahkkimiin.

Mearriduvvon vuoduštus addojuvvo ohcciide geaidda eai juolluduvvo stipeanddat.

9. Raporteren

- Ferte reporteret mearriduvvon skovái.
- Raporta galgá sisa 5 mánu manjil juolludanreive lea sáddejuvvon.
- Galgá čállit raportta mas čilge proševtta ja mas árvvoštallá bohtosiid proševtta ulbmiliid ektui, gč. ohcamuša. Rehketdoallu galgá čájehit masa ruhta lea geavahuvvon ja biddjo dan lahkai ahte sáhtta buhtastahttit bušeahtain. Preassačállosiid ja gehčiid/oasálastiid loguid sáhtta bidjat mielde jus leat áššáigullevaččat. Sáhtat maid bidjat mielde linka.
- Sámi Dáiddárráđđi čállingoddi dárkkista raporttaid dábálaš govtolašvuodain ja árvvoštallá leatgo stipeandarudat geavahuvvon juolludusa eavttuid mielde. Čállingotti árvvoštallan čađahuvvo dan vuodul maid stipeandaohcci ieš lea almmuhan.

- Dáiddafoanda ja Riikarevišuvdna sáhttet dárkkistit leago Dáiddafoandda juolludeapmi geavahuvvon eavttuid mielde, geahča Stuoradikki juolludannjuolggadusaid § 10.
- Jus raporterema geatnegasvuođa ii čuoovo galgá doarjja máksot ruovttoluotta.
- Ruđat mat eai leat geavahuvvon ohcamuša áigumušaid mielde galget máksot ruovttoluotta Dáiddafondii.
- Ohccit geat eai leat raporteren ovddit doarjagiid ovddas eai juolluduvvo doarjagiid ovdal go lea raporteren ovddeš doarjagiid ovddas. Dát ii guoskka ohcciide geaidda lea juolluduvvon doarjja ovttasbargoprošeavttaide mas lea 2-jagi čađahanáigemearri ja čađahan áigi ii leat vel meaddil.
- Jus áigu manjit čađaheami áigemeari, de ferte ohcat ovdal čađahanáigemeari. Dákkár ohcan sáddejuvvo Sámi Dáiddárráđi čállingoddái guhte gieđahallá dan.
- Rievdaduvvon geavaheapmi doarjaga ektui ferte ovddalgihtii leat dohkkehuvvon Dáiddafoanddas.
- Jus ii sádde raporta/rehketdoalu áigái, de boahit doalahit ruhta mii ii leat vel máksun. Dát ruhta manná fas Dáiddafondii.

10. Váidinvejolašvuohta

Ii sáhte guoddalit fágalaš árvoštallama. Lávdegoddi mearrádus lea loahpaláš.

Váidinvuoigatvuohta lea ráddjejuvvon dasa mii guoská áššemeannudeapmái ja riektegeavaheapmái. Dáiddafoanda meannuda váidaga ja sáhttá rievdadit mearrádusastis. Jus dáiddafoanda doalaha mearrádusas, de sáhttá mearrádusa váidit Sámi Dáiddárráđi stivrii.

11. Eará

- Ruđat almmuhuvvo Sámi Dáiddárráđi neahttasiidduin ja sáddejuvvo buot dáiddárserviid lahtuide mat leat čatnon Sámi Dáiddárráđđái.
- Liige njuolggadusat doibmet dássázii Sámi Dáiddárráđi stivra mearrida eará.